

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
4. JULIJ
1996

Letnik 51
Štev. 27 (2866)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Slovenski generalni konzulat slavnostno odprt

Vladni predsednik RS Janez Drnovšek je prerezal trak in s tem uradno odprl poslopje konzulata

S praznovanjem, ki je brezdvomno bilo eden od družabnostnih sezonskih viškov na Koroškem, je v petek, 28. junija 1996, za peto obletnico osamosvojitve Slovenije, bil odprt obnovljeni slovenski generalni konzulat na Radetzkyjevi ulici v Celovcu. Obnova svoječasnega jugoslovanskega konzulata, zgrajenega v petdesetih letih po načrtih Plečnikovega učenca in koroškega rojaka Janeza Oswalda ter na stroške takratne Socialistične republike Slovenije, je zelo dobro uspela, o

čemer so se visoki gostje na lastne oči prepričali. Generalni konzul Jože Jeraj kot gospodar hiše je skupaj s svojimi sodelavci lahko pozdravil slovenskega premierja Janeza Drnovška, koroškega deželnega glavarja Zernatta, celovškega župana Guggenbergerja, slovensko veleposlanko na Dunaju Katjo Bohovo, številne člane vlade in deželnega zbora, zastopnike slovenskih osrednjih organizacij in cerkve, diplomatske kolege, komandante vojaštva, žandarmerije, policije in tudi številna zijala.

Slovenski vladni šef Drnovšek je v svoji zdravici naglasil, da je odpiranje konzularnega predstavništva potekalo v znamenju dobrega sosedstva in poudaril, da je treba odprte zahteve koroških Slovencev rešiti, kajti manjšine da imajo pomembno in dragoceno nalogo povezovanja, ne pa razdvajanja. Slovenija da je na najboljši poti, da postane ena od držav združene Evrope, kajti Slovenci da smo del skupne evropske dediščine in prihodnosti.

f. w.

Proti nedemokratskemu koroškemu volilnemu redu

V torek sta na tiskovni konferenci v Celovcu napovedala guvernika Zelenih Christoph Chorherr in Lunacek iniciativo proti nepravilnemu volilnemu redu na Koroškem. Kot je znano, je edino na Koroškem za vstop v deželni parlament potrebnih 10 odstotkov volilnih glasov, to pomeni, da majhne stranke sedaj sploh nimajo možnosti političnega odločanja na deželni ravni.

Zahtevo Zelenih po 4-odstotni klavzuli na Koroškem prav tako

podpirata predsednica LIF Heide Schmidt in svobodnjaki.

Chorherr je napovedal pogovore s predsedniki koalicijskih strank na zvezni in deželni ravni, kjer bodo razpravljali o spremembi volilnega reda na Koroškem. Ostro je kritiziral nerazumljivo ravnanje koroške VP, ki je sama zelo ogrožena v primeru, da zdrzne pod omenjeno mejo 10 odstotkov.

S kampanjo (mišljena je podpisna akcija) za pravičnejši volilni

model na Koroškem se Zeleni obračajo na vse demokrate, posameznike in iniciative, ki želijo spremembo v tej zadevi.

Glede virilnega mandata, ki ga zahtevata EL in NSKS, pa je Chorherr dejal, da to za Zelene trenutno ni nobena tema. Predsednica koroških Zelenih Karin Prucha je odločno zavrnila etnično zbornico in priznavalni princip, ki naj bi bila podlaga za tak model. Rekla je, da se bodo pogovarjali tudi s predstavniki EL.

m. š.

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV

bo slavnostno odkrila

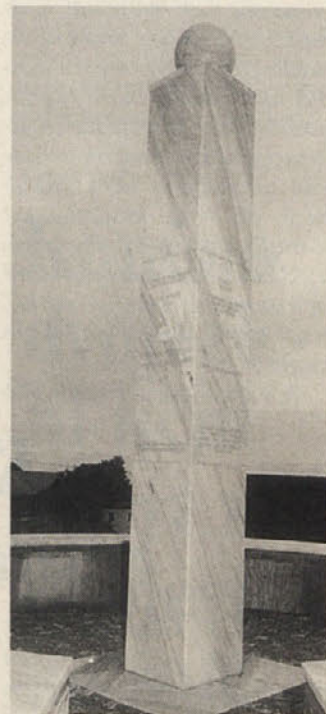
spomenik preganjanja

v nedeljo, 7. julija 1996, ob 14. uri
pri Kulturnem domu na Radišah

Zveza slovenskih izseljencev, ki obhaja letos 50-letnico svojega obstoja, se je za postavitev spomenika odločila iz prepričanja, da je treba ohraniti spomin na preganjanje koroških Slovencev v času nacističnega nasilja. Posebej je spomenik posvečen žrtvam tako imenovane izselitvene akcije, ko so nacisti nasilno pregnali v taborišča okoli 300 družin s 1300 družinskimi člani. Program ob odkritju je široko in mednarodno zasnovan, izvajali pa ga bodo domače prosvetno društvo »Radiše«, godba na pihala iz Šmihela, kvartet Bratje Smrtnik iz Kort, ansambel »Tschuschenkapelle« z Dunaja in glasbena skupina »Ghorwane« iz Mozambika v Afriki.

Prireditvi bo sledila družabnost, za jed in pijačo je poskrbljeno!

Prisrčno vabljeni!

Počastitev

Avstrijska taboriščna skupnost Mauthausen (Österreichische Lagergemeinschaft Mauthausen) bo letos podelila priznanje univ. dr. Petru Gstettnerju kot iniciatorju skupine, ki se zavzema za dostojno spominsko obeležje žrtvam ljubljanskega koncentracijskega taborišča na severni strani. Skupina »Mauthausen Aktiv Kärnten/Koroška, Gedenkstätte Loibl KZ Nord« je letos že drugič pripravila srečanje najvišjih predstavnikov republike Avstrije in dežele Koroške s preživeli nekdanjih taborišč na spominski svečanosti na Ljubeljskem prelazu. S tem je skupina bistveno doprinesla k soočanju z nacistično zgodovino na Koroškem.

Obrazi Afrike / Gesichter Afrikas

WIENER
Tschuschen
& KAPELLE
GHORWANE
MOZAMBIQUE

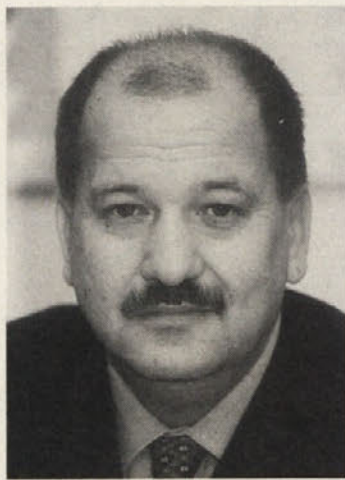
6. 7. 96 Pfarrhof Farovž 20.30
St. Jakob/Šentjakob

Slovenski parlament je pretekli teden sprejel konsenzualno, torej soglasno, resolucijo, ki opredeljuje odnos Republike do manjšin v zamejstvu. Sprejetje resolucije pomeni zaključek razprave v slovenskem parlamentu, v katero so bile vključene tudi manjšine, ki so posredovale vrsto pripomb in predlogov. Mnogi od teh niso bili upoštevani, čeprav so jih pomembne manjšinske organizacije in komponente postavile utemeljeno in z namenom, da bi bil končni tekst formuliran čim bolj dosledno v skladu z realnimi potrebami in osnovnimi principi, na katerih mora sloneti odnos do manjšin.

Iz načelnega vidika bi bilo

KOMENTAR

Piše dr. Marjan Sturm

s svojimi predstavami in cilji sprejema resolucije.

sosednjih državah«. To je zaradi tega tako pomembno, ker manjšine ne morejo in ne smejo postati podaljšana roka ene države v drugi. Tak koncept je veljal v Evropi med obema vojnama in je potiskal manjšine v vlogo pete kolone, kar je imelo predvsem za manjšine katastrofalne posledice.

Več manjšinskih organizacij je nasprotovalo formulaciji, da »Republika Slovenija pozdravlja prizadevanja manjšinskih političnih organizacij v posameznih sosednjih državah za demokratično izvoljeno skupno zastopstvo. Podpira tudi napore za zajamčeno zastopstvo predstavnikov avtohtonih manjšin v zakonodajnih in drugih političnih ter upravnih telesih«.

Konsenzualna rešitev brez konsenza

želeli, da bi slovenski parlament kot najvišji organ slovenske države – in v skladu s principom, da mora biti manjšina subjekt – stremel za tem, da bi pri formulaciji tako pomembnega dokumenta ustvaril najširši možni konsenz z manjšinami.

Po drugi strani pa je res, da je seveda tudi slovenski parlament subjekt, ki pač v skladu

Slovenski parlament je v svoji resoluciji sprejel pomembne mehanizme, s katerimi želi pomagati manjšinam pri ohranjanju slovenskega jezika in kulture. To je izredno pomembno.

Pomembno je tudi dejstvo, da slovenski parlament priznava »avtonomnost in politično subjektiviteto avtohtonih slovenskih manjšin v

Tu smo spet pri tem, da je vprašanje organiziranosti manjšin njihova avtonomna odločitev, predvsem pa odvisna od pravnega reda države, v kateri živijo. Nič manj in nič več.

Vsekakor je resolucija pomemben dokument in upati je, da ga nihče ne bo zlorabljal v svoje ozke strankarskopolične namene.

DRNOVŠEK NA DELOVNEM OBISKU NA KOROŠKEM

Močan poudarek manjšinskemu vprašanju

Na delovnem obisku se je prejšnji petek, 28. junija 1996, mudil v Celovcu slovenski ministrski predsednik Janez Drnovšek. Po srečanju z zastopniki koroških Slovencev

izkoriščanju alternativnih energijskih virov. V središče pozornosti je postavila družbo Drau Consult in njeno pristojnost pri gradnji hidrocentral. Ta družba je že v prvem bloku

Dež. glavar Ch. Zernatto in predsednik vlade RS Drnovšek

(posebno poročilo) se je v koroški vladni palači sestal z deželnim glavarjem Zernattom.

Pogovor med Drnovškom in Zernattom je v spremstvu delegacij trajal dobro uro. Obe strani sta ocenili, da je potekal v izrazito prijateljskem in odprtem vzdušju, kar je seveda za prihodnje odnose med državo Slovenijo in deželo koroško bistvenega pomena.

Snopič tem

Glavne pogovorne teme so bile približevanje Slovenije EU, jedrska elektrarna Krško, gospodarsko in tehnološko sodelovanje, Pavličjevo sedlo ter odprta manjšinska vprašanja.

Tako Zernatto kot tudi Drnovšek sta izjavila, da bo pridruženo članstvo Slovenije v EU pospešilo obstoječe in dobre medsebojne gospodarske stike, hkrati pa se s tem odpirajo nova varnostno-politična težišča in izhodišča na jugovzhodnem predelu Evrope. Medsebojna meja naj bi bila kar se da odprta, shengenski sporazum pa ne več ovira. Zato sta v soboto Slovenija in Avstrija podpisali sporazum o posebnem režimu na meji, ki slovenskim državljanom olajšuje vstop v eujevski prostor. Slovenska delegacija je močan poudarek dala prav odprtju Pavličjevega sedla.

Kakor je bilo pričakovati, v zadevi jedrske elektrarne Krško ni prišlo do senzacionalnih premikov, vendar je Koroška Sloveniji ponudila podporo pri

šoštanske termoelektrarne vgradila razžvepljevalno napravo in ima tudi primerno tehnološko znanje za načrtovanje in gradnjo hidrocentral, na primer na Savi.

Manjšine

Pri razpravi o manjšinskih vprašanjih se je koroška stran sprva hotela omejiti samo na tako imenovano »nemško manjšino v Sloveniji«, kar pa so slovenski partnerji odločno zavrnilo. Na rešetih so konec koncev ostale zadeve koroških Slovencev, kot zastopstvo v deželnem zboru, Glasbena šola, dvojezični otroški vrtci in sprejem slovenskega radia in televizije.

Zernatto je Drnovška seznanil s tem, da je v zadevi slovenskega mandata pododbor za pravna in manjšinska vprašanja v deželnem zboru odklonil vključevanje Slovencev v legislativo. Drnovšek je apeliral na deželnega glavarja, da se odprta vprašanja oz. predlogi in pričakovanja koroških Slovencev čim prej rešijo v soglasju z njimi in na nivoju civilizacijskih odnosov v Avstriji, Sloveniji in Evropi.

Na vprašanje, kdaj in ali sploh bo Slovenija postala članica NATO-pakta, je Drnovšek odgovoril, da obstajajo zelo resne možnosti, da bo Slovenija do 1988/99 postala polnopravna članica NATA. Kajti država da je v prvem krogu kandidatov za pogajanja o vstopu v severnoatlantski vojaški pakt.

Franc Wakounig

CENTER NARODNIH SKUPNOSTI

Nepričakovana sprememba vodstva

Kakor je SV v svoji zadnji izdaji že poročal, je prišlo na čelu Centra avstrijskih narodnosti (CAN – v jeziku večinskega naroda Österreichisches Volksgruppenzentrum) do presenetljive spremembe: »duhovni« oče, ustanovitelj in motor ter dosedanji predsednik CAN, Karel Smolle se je umaknil mag. Marjanu Pippu in nima več nobene funkcije v tej ustanovi na Dunaju.

Hkrati se je spremenil ves dosedanji odbor CAN, kar je Marjan Pipp na dunajski tiskovni konferenci, na kateri je predstavil sebe in novi odbor tolmačil s potrebo pomladitve odbora in s potrebo po novem političnem nastopu CAN. Na izrecno vprašanje SV, ali je bil odstop Smolleja kot predsednik CAN prostovoljen, Pipp ni naravnost odgovoril. Poudaril je Smollejeve zasluge za ustanovitev CAN in njegov odstop označil kot izraz in poziv na narodnostne skupnosti v Avstriji po novi narodnostni politiki. Dobesedno je dejal, da »odstop Smolleja nikakor ni resignativen, temveč političen korak«.

Političen korak v situaciji, ki je za narodnostne skupnosti v Avstriji zelo turbulentna, saj je po njegovem – Pippovem –

mnenju, novelizacija zakona o narodnih skupnosti na dnevnem redu; in prav tej novelizaciji se je zapisalo tudi novo vodstvo CAN.

Narodnostni sosveti pri zveznem kanclerstvu so namreč – tako Pipp – zgolj podaljšanja roka posameznih političnih strank in zato nimajo legitimacije zastopati dejanske interese manjšin.

CAN sam se razume kot demokratični in legitimirani zastopnik narodnih skupnosti v Avstriji, medtem ko so predsedniki narodnostnih sosvetov pod kuratelo posameznih političnih strank, pravi Pipp.

Nekoliko relativiral je to izpoved novoizvoljeni podpredsednik CAN, zastopnik Romov Rudolf Sarközi (sam predsednik narodnostnega sosveta Romov pri Zveznem kanclerstvu), ki je poudaril važnost in potrebo sosveta, hkrati pa tudi hvalil servisne službe, ki jih ponuja CAN raznim narodnim skupnostim, zlasti tudi Romom. Sam ne vidi nevarnosti konkurence med CAN in sosvetom, torej med privatno organizacijo ter politično-pravno ustanovo, ki da sta obe po svoje potrebni in pokrivata različne potrebe narodnosti v Avstriji.

Podobno se je izrazil tudi drugi podpredsednik CAN, mag. Paul Roth, zastopnik češke narodne skupnosti na Dunaju, ki je zlasti poudaril zasluge CAN za vzdrževanje in nabavo čeških šolskih potrebščin na Dunaju ter prav tako poudaril servisni pomen CAN v Avstriji.

Kakor že doslej, bo Hubert Mikel tudi vnaprej glavno poklicno vodil delovanje CAN na Dunaju, tako da je zagotovljena kontinuiteta dosedanjega delovanja.

Za financiranje CAN – tako na vprašanje prisotnega novinarja na dunajski tiskovni konferenci – skrbi po izjavi predsednika mag. Pippa – v prvi vrsti Republika Slovenija, tako da ni odvečnih skrbi za bodoče učinkovito delovanje servisne službe avstrijskih narodnosti na dunajskih tleh.

Nenavadno luč pa daje skrivnostni občni zbor za zaprtimi vrati, odsotnost Smolleja na tiskovni konferenci ter nejasne izjave o njegovem odstopu, kar je seveda hrana za špekulacije in domneve. Vsekakor bi bilo verodostojnejše, če bi odprtost in demokracija veljala tudi v CAN.

F. Z.

Korespondenca med ZSO in NSKS

Zso ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM
ZENTRALVERBAND SLOWENISCHER ORGANISATIONEN IN KÄRNTEN

9020 Celovec / Klagenfurt
Tarnviser Straße 16
Telefon (0 46 3) 51 43 00-14
Fax (0 46 3) 51 43 00-71
Telex 42 20 86

P.n.
Narodni svet koroških Slovencev
v roke predsedniku Nantiju Ollipu

10.-Oktober-Str. 25/IV
A-9020 Klagenfurt/Celovec

Datum: 7.3.1996

Znak/Zeichen:

Spoštovani gospod predsednik!
Dragi Nanti!

Obe osrednji organizaciji koroških Slovencev, Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev, ste imeli (ena prej, druga kasneje) svoja občna zborna.

Prepričani smo, da je konstruktivno sodelovanje obeh osrednjih organizacij važen pogoj za uspešno uveljavljanje enakopravnosti slovenske narodne skupnosti na Koroškem ter sožitja v deželi. Zato predlagamo, da bi se vodstvi obeh organizacij srečali. Na tem srečanju naj bi opredelili vse tiste vprašanje, ki med obema organizacijama niso sporna, kot tudi vse tiste, ki so morebiti sporna. Na podlagi tega bi skušali najti način, kako bi razreševali vprašanje, kjer so stališča različna.

Vsekakor se nam zdi pomembno, da poglobimo notranjeslovenski dialog, ki je po našem pogoj za uspešen in usklajen nastop na zunan.

Predlagamo, da se srečamo v kulturnem domu k & k v Šentjentu. Za termin se čimprej dogovorimo po telefonu.

V upanju, da se boste odzvali našemu vabilu,

Vas lepo pozdravljam!

Dr. Marjan Sturm
Z.p.i.: Urška Brunnik

Dr. Marjan Sturm, l.r.
predsednik

Zso ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM
ZENTRALVERBAND SLOWENISCHER ORGANISATIONEN IN KÄRNTEN

9020 Celovec / Klagenfurt
Tarnviser Straße 16
Telefon (0 46 3) 51 43 00-14
Fax (0 46 3) 51 43 00-71
Telex 42 20 86

EINGESCHRIEBEN/PRIPOROČENO

P.n.
Narodni svet koroških Slovencev
v roke predsedniku Nantiju Ollipu

10.-Oktober-Str. 25/IV
A-9020 Klagenfurt/Celovec

Datum: 22.5.1996

Znak/Zeichen:

Spoštovani!

V smislu našega dopisa z dne 7. marca 1996 in naše urgence z dne 15. aprila 1996 predsedstvo Zveze slovenskih organizacij ponovno vabi predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev na razgovor, na katerem naj bi uskladili vse odprte vprašanje slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Ze termin se čimprej dogovorimo po telefonu.

V upanju, da se boste odzvali našemu vabilu,

Vas lepo pozdravljam!

Dr. Marjan Sturm
Z.p.i.: Urška Brunnik

Dr. Marjan Sturm, l.r.
predsednik

RAT DER KÄRNTNER SLOWENEN
NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV

10.-OKTOBER-STR. 25/IV, A-9020 CELOVEC/KLAGENFURT
TEL. 0463/51 25 28, FAX 0463/51 25 28-22

P.n.
ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ
NA KOROŠKEM

Tarnviserstr. 16
9020 Celovec/Klagenfurt

Spoštovani!

V zvezi z Vašim pismom z dne 17. 6. 1996 Vam sporočamo, da predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev vsekakor vidi možnost pogovorov in usklajevanja med obema osrednjima političnima organizacijama na ravni članov obeh organizacij v svetetu, in sicer glede vprašanj, ki naj bi se obravnavala na naslednji seji sosveta.

Za pogovorni termin se lahko kratkoročno zmenimo po telefonu.

S prijaznimi pozdravi

Dr. Marjan Sturm
Z.p.i.: Urška Brunnik

Dr. Marjan Sturm, l.r.
predsednik

Če bi hoteli biti nekoliko zlobni, bi zdaj vprašali vse tiste, ki zahtevajo končno že pogovore med organizacijama, kaj naj še storimo. Zveza slovenskih organizacij naslavlja na Narodni svet koroških Slovencev vsak mesec pozive za pogovore. Doslej je prišel en sam odgovor, v katerem izjavljajo, da so pripravljeni na pogovor „na

ravni članov obeh organizacij v svetetu“. Torej ne s predsedstvom ZSO.

Prav institucijo sosveta pa NSKS (in CAN) vztrajno napada, da je „odvisna od strank“ in da ne more biti merodajna v manjšinski politiki.

Za poznavalce tako ravnaje ni presenetljivo, znano je, da se je NSKS odločil za pot kon-

flikta znotraj narodne skupnosti.

Zveza slovenskih organizacij vztraja na pozivih, saj ni druge poti, če se hočemo res končno posvetiti bistvenim problemom narodne skupnosti in ne bojem za prvenstvo znotraj nje.

Tokrat je poziv javen in nismo še izgubili upanja, da gre vsaj nekaterim iz NSKS za stvarno delo za narodno skupnost.

Zso ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM
ZENTRALVERBAND SLOWENISCHER ORGANISATIONEN IN KÄRNTEN

9020 Celovec / Klagenfurt
Tarnviser Straße 16
Telefon (0 46 3) 51 43 00-14
Fax (0 46 3) 51 43 00-71
Telex 42 20 86

P.n.
Narodni svet koroških Slovencev

10. Oktober-Str. 25/IV
9020 Klagenfurt/Celovec

Faks-štev.: 0463-51252822

Datum: 15.4.1996

Znak/Zeichen:

Spoštovani!

Dne 7. marca 1996 smo Vam poslali vabilo, v katerem Vam predlagamo sestanek predsedstev obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev. Prosimo za sporočilo, kdaj lahko računamo z odgovorom.

Lep pozdravi!

Dr. Marjan Sturm
Z.p.i.: Urška Brunnik

Dr. Marjan Sturm, l.r.
predsednik

Zso ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM
ZENTRALVERBAND SLOWENISCHER ORGANISATIONEN IN KÄRNTEN

9020 Celovec / Klagenfurt
Tarnviser Straße 16
Telefon (0 46 3) 51 43 00-14
Fax (0 46 3) 51 43 00-71
Telex 42 20 86

EINGESCHRIEBEN/PRIPOROČENO

P.n.
NSKS

10.-Oktober-Str. 25/IV
A-9020 Klagenfurt/Celovec

Datum: 17.6.1996

Znak/Zeichen:

Spoštovani!

Dne 7.3.1996 smo Vam poslali pismo, v katerem smo zapisali sladeče:

„Prepričani smo, da je konstruktivno sodelovanje obeh osrednjih organizacij važen pogoj za uspešno uveljavljanje enakopravnosti slovenske narodne skupnosti na Koroškem ter sožitja v deželi. Zato predlagamo, da bi se vodstvi obeh organizacij srečali. Na tem srečanju naj bi opredelili vse tiste vprašanje, ki med obema organizacijama niso sporna, kot tudi vse tiste, ki so morebiti sporna. Na podlagi tega bi skušali najti način, kako bi razreševali vprašanje, kjer so stališča različna.

Vsekakor se nam zdi pomembno, da poglobimo notranje slovenski dialog, ki je po našem pogoj za uspešen in usklajen nastop na zunan.“

Na to naše vabilo se niste odzvali, zato smo dne 15.4.1996 ponovno urgirali po faksu:

„Dne 7. marca 1996 smo Vam poslali vabilo, v katerem Vam predlagamo sestanek predsedstev obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev. Prosimo za sporočilo, kdaj lahko računamo na odgovor.“

Tudi na ta dopis nismo dobili odgovore, zato smo Vam dne 22.5.1996 priporočeno poslali sledeči dopis:

„V smislu našega dopisa z dne 7. marca 1996 in naše urgence z dne 15. aprila 1996 predsedstvo ZSO ponovno vabi predsedstvo Narodnega sveta koroških Slovencev na razgovor, na katerem naj bi uskladili vse odprte vprašanje slovenske narodne skupnosti na Koroškem.“

Tudi na ta dopis do danes nismo dobili odgovora.

Smatramo, da vsaj iz civilizatorične vpljivosti lahko pričakujemo pismen odgovor.

Poleg tega se seveda stavlja vprašanje, kako naj zahtevamo dialog z večino, če ona stran znotraj manjšine, namreč NSKS, zavrže kratkoročno dialog znotraj manjšine?

Zato Vas po tej poti še enkrat vabimo na razgovor v smislu našega dopisa z dne 7.3.1996 in prosimo za čimprejšnji pisan odgovor.

Lep pozdravi!

Dr. Marjan Sturm
Z.p.i.: Urška Brunnik

Dr. Marjan Sturm, l.r.
predsednik

ŠOLSTVO

Končno dvojezični učni načrt za dvojezične šole

Na pobudo zveznega ministrstva za pouk in v sodelovanju z oddelkom za manjšinsko šolstvo pri koroškem deželnem šolskem svetu je končno bil izpeljan eden najbolj osnovnih ukrepov na področju dvojezičnega šolstva: učni načrt za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom je bil preveden v slovenščino in je prvič v zgodovini Koroške in Avstrije sedaj na razpolago tudi v dvojezični obliki. Zvezna ministrica za pouk Elisabeth Gehrler, ki je v torek, 2. julija, skupaj s predsednikom deželnega šolskega sveta Hartmanom Glantschnigom in okrajnim šolskim nadzornikom Tomažem Ogrisom predstavila dvojezični učni načrt, je posebej naglasila velik pomen dvojezične vzgoje in znanja manjšinskih jezikov za državo. Zatorej da je treba podvzeti vse, da se narodne skupnosti in njihove identitete ohranijo in da družba končno spozna njihov pomen in vrednoto. Slovenci so za Koroško zelo pomembni, ker odpirajo okno na jugovzhodno Evropo, sploh pa bo potreba po znanju sosednjih jezikov v prihodnosti naraščala.

Po mnenju ministrice bo drugače kot na Gradiščanskem na Koroškem obveljalo načelo prijave k dvojezičnemu pouku, ker je izraz svobodne odločitve za določeno izobraževalno ponudbo in ker stvari ne gre kar tako spreminjati, v zadevi ustavne tožbe glede slovenščine v četrti stopnji ljudskih šol pa ni pričakovati hitrih odločitev. **F. W.**

50 LET ZVEZE SLOVENSKIH IZSELJENCEV

Spomenik preganjanja: Postoj, kdor mimo greš!

Postavitev je zahtevala več kot pol stoletja

Zveza slovenskih izseljencev je takoj po svoji ustanovitvi zahtevala postavitve znamenja javnega spomina in opomina na preganjanje in izseljevanje koroških Slovencev. Največji val izseljevanja, ki je bil aprila 1942, pa bo za vselej ostal črno obrobljen v zgodovinskem koledarju naše dežele.

Dopisi, naslovljeni na celovške mestne in deželne oblasti, v katerih so prošnje za lokacijo spomenika ali pa vsaj spominke table, so ostali brez odgovora, brez reakcije, brez obrazložitve takega ali drugačnega stališča. Želja ZSI je bila, da bi spomenik stal v Žrelcu, ki je bil zbirno mesto medvojnih izseljencev oziroma pregnancev, a desetletja so minevala. Občine, dežela in razne organizacije so odkrivala spomenike »žrtvam vojne« in nihče ni hotel razli-

kovati več med storilci in resničnimi žrtvami.

Pa se je le našel prostor. Na Radišah, poleg Kulturnega doma, bo stal odslej spomenik kot nem in hkrati zgovoren opomin, kam pripelje sovraštvo, predsodki in politični oportunitizem.

Odborniki Zveze slovenskih izseljencev bodo z odkritjem najlepše počastili tudi 50. obletnico svoje lastne ustanovitve.

Načrt za spomenik je delo mladega arhitekta Karla Vouka: steber z napisi v slovenskem in nemškem jeziku, na njem pa krogla, ki simbolizira svet, na katerem se še danes, vsak dan, dogajajo krivice, poboji, preganjanja in diskriminacija. Ob spomeniku pa je krožna klop – povabilo na postanek, razmislek, na minuto molka in poglobljenja.

Zveza slovenskih izseljencev je naslovila prošnje za fi-

nančno podporo na deželne in občinske oblasti, na domače organizacije, gospodarske ustanove in podjetja ter tako zbrala denar za spomenik. Slabo leto je minilo od prvih konkretnih načrtov do odkritja.

Po Voukovih načrtih je spomenik izdelalo gradbeno podjetje Franz Begusch iz Sveč, kamnoseška dela pa je opravilo podjetje Peter Markowitz iz Malčap v Podjuni.

Spomenik ne stoji v Žrelcu, kot so izseljenci prvotno želeli. Vendar vse bolj kaže, da je prostor na Radišah zelo primeren: sončne Radiše privabljajo obiskovalce iz Celovca in iz vse Koroške, prav tako obilica kulturnih in družabnih prireditev domačega prosvetnega društva.

Odkritje spomenika bo v nedeljo, 7. julija 1996, ob 14. uri poleg Kulturnega doma na Radišah.

Vsi vabljeni!

Lep, dostojen kipeč v nebo je spomenik, simbol preganjanja

PROSLAVA 50-LETNICE SV, ZSI IN ZKP

Bil je čudovit večer

Več sto izseljencev, bivših partizanov, naročnikov in bralcev ter prijateljev Slovenskega vestnika je prišlo pretekli petek, 21. junija zvečer, v celovški Dom glasbe, da bi skupno proslavili petdesetletnico obstoja Zveze slovenskih izseljencev, Zveze koroških partizanov in izhajanja Slovenskega vestnika. Bil je to zares doživet večer, prežet z nastopom in petjem treh vrhunskih zborov, poln duha skupnosti in vzajemnosti ter vsebinske polnosti. Bil je to večer srečanja in tudi obujanja spominov in pogleda v prihodnost. In bil je to večer poln zahvale tistim, ki so v času druge svetovne vojne kot pregnanci, kot partizani, kot interniranci v kacetih, kot pomagači in sodelavci osvobodilnega gibanja in kot sodelavci partizanskih inštitutov polagali temelje svobodi in demokraciji, ki sta danes povsem normalni, in tudi pravicam, ki so nam koroškim Slovincem zajamčene v členu 7 Avstrijske državne pogodbe.

Po pozdravu so zbori »Danica« iz Šentprimoža — vodi Stanko Polzer, »Rož« iz Šentjakoba pod vodstvom Lajka Milisavljeviča in za zaključek ter pod taktirko Oskarja Kjudra ter ob spremnih besedah Staneta Rztresna »Partizanski pevski zbor« iz Trsta spletli čudovit pevski šopek, v katerem je vsaka pesem imela svoj pomen in svoje mesto. »Danica« je navdušila s svojim liričnim sporedom, »Rož« je zapel pesmi iz cikla »Ponižani in razžaljeni«, Tržačani pa so s Krasa in od obal Jadranskega morja prinesli udarno partizansko pesem. Vsem zborom res hvala za čudovito pesem.

Del častnih gostov in občinstvo na proslavi v Domu glasbe

Po slavnostnem govoru predsednika ZSO dr. Marjana Sturma je sledila podelitev Petkovih priznanj Zvezi slovenskih izseljencev in Zvezi koroških partizanov. Petkovo priznanje je najvišje odličje, ki ga podeljuje Zveza slovenskih organizacij. Izvršni odbor ZSO je podelitev utemeljil sledeče:

Zveza koroških partizanov je vsa povojna leta neomajno delovala za mir in demokracijo v naši deželi. Bistveno je pripomogla k antifašistični miselnosti in se borila proti predsodkom in zatiranju. Povezana z antifašisti širom Evrope je bila pomemben dejavnik tudi v vseavstrijskem merilu. Ohranjala je vrednote, za katere so se borili njeni člani z orožjem v roki v medvojnem času. Predvsem je delovala za narodnostne pravice koroških Slovencev.

Zveza slovenskih izseljencev je bila zatočišče vsem ponižanim in razžaljenim, ki so jih odgnali z domov samo zato, ker so govorili drug jezik, svojo materinščino. Vsa povojna leta se je nesebično zavzemala za povrnitev moralne in mate-

rialne škode izseljencev. Krepi-la je zavest in dajala strokovno pomoč našim ljudem. Tudi danes je njena vloga v narodni skupnosti neprecenljiva, saj družijo vse nekdanje žrtve ne glede na njihovo politično pripadnost.

Levo: predsednik ZSI Jože Partl je opozoril na simbolično priznanje vsem preganjencem in ljudem, ki so se trudili za povrnitev škode in časti

Odličji sta iz rok predsednika ZSO prevzela predsednika Janez Wutte-Luc in Jože Partl. Slednji je v svoji zahvali za podelitev, ki jo je imenoval »pre-senečenje večera« posebej poudaril, da odličje velja vsem tistim, ki so se tako ali drugače borili za svobodo, ki so trpeli kot izgnanci, kot kaznjenci v kacetih in taboriščih, kot partizani. Posebej je omenil pregnane slovenske koroške duhovnike.

Med gosti, ki so se udeležili slavnostnega večera, so bili predsednik Zveze borcev NOB Slovenije general Ivan Dolničar, podpredsednik NSKS Vladimir Smrtnik, generalni konzul R Slovenije Jože Jeraj, predsednik Zveze slovenskih zadrug Mihi Antonič, predsednika SPZ in KKZ Gustav Brumnik in Janko Zerzer, predsednica Delovne skupnosti narodnosti v SPÖ Ani Blatnik in predsednik Delovne skupnosti Koroška 1995 Bernhard Wenger, častni član Zveze slovenskih izseljencev in njen pobudnik dr. Mirt Zwitter ter predsednik gorenjskih pregnancev Kristan. *Franc Wakounig*

Pridružujemo se čestitkam ob 50-letnici Zveze slovenskih izseljencev, Zveze koroških partizanov in Slovenskega vestnika.

Vsem trem jubilarantom želimo veliko uspehov v nadaljnjem delu.

*S spoštovanjem
Klub koroških Slovencev
v Ljubljani,
predsednik Stane Uršič*

50 LET ZVEZE KOROŠKIH PARTIZANOV

Pri Peršmanu srečanje ljudi dobre volje

V več sto udeležencev je Zveza koroških partizanov lahko v nedeljo, 30. junija 1996, pozdravila pri Peršmanu v Podpeci na vsakoletnem tovariškem srečanju demokratov in antifašistov. Letošnje srečanje je bilo posvečeno 50. obletnici ustanovitve Zveze koroških partizanov in temu primerna je bila tudi udeležba častnih gostov, med njimi delegacija Zveze slovenskih organizacij s predsednikom Marjanom Sturmom na čelu, delegacija Narodnega sveta pod vodstvom predsednika Nantija Olipa, osebni zastopnik socialnega ministra Humsa dr. Kurt Wegscheidler, državni sekretar za borčevske zadeve v

Staro in mlado je v nedeljo prišlo k Peršmanu v Podpeci

dr. Kurt Wegscheidler

Zastopnik ZB NOB Peršak

Sloveniji Janko Stuček, podpredsednik ZB NOB Slovenije Peršak, zastopnik koroškega KZ-Verbanda Gernot Nischelwitzer in predstavnik štajerskih partizanov Max Muchitsch.

Po polaganju vencev pred osrednjim partizanskim spomenikom je Tonči Schlapper navzočim v obliki kolažnega recitativa približal partizansko pesem, ki je krepila duha upora, ki je svojo izpoved črpala iz globokega hrepenenja po svobodi, o kateri je slovenski narod sanjal že od nekdaj, od kmečkih puntov naprej in preko Trubarja ter Dalmatina do Prešerna in Cankarja vse do danes.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm je srečanje pri Peršmanu imenoval »srečanje ljudi dobre volje«, ki imajo spoštljiv odnos do partizanstva in ki njegovo sporočilo hočejo nesti in dati

naprej mlajšim rodovom. Srž tega sporočila pa je, da sta nacionalizem in šovinizem razdvajala narode in jih pahnila v nesrečo. Starejši rod svojčas ni prijel za orožje iz veselja, ampak ker je to moral in da danes lahko mi živimo v demokraciji, miru in svobodi.

Edini vojaško pomemben upor

Dr. Kurt Wegscheidler se je srečanja udeležil tudi kot osebni zastopnik ministra za socialne zadeve Humsa. Dejal je, da je Peršmanov dom izrazit spomenik slovenskega partizanskega boja na Koroškem in dokaz edinega vojaško učinkovitega upora proti nacizmu v Avstriji. Ta upor so nosili in podpirali predvsem koroški Slovenci in tako vezali na Koroškem tisto vojaštvo, ki je nemškemu generalom primanjkovalo na drugih frontah. S tem

so škodovali nemškemu vojaškemu stroju in spodkopavali moralo njegovih vojakov. Ko so Nemci drugod po Evropi še prodirali naprej, so jim tu, v osrčju rajha takorekoč, že odrekli pravico do oblasti. Prav Železna Kapla je bila središče upora, Vivodova hiša pa prva domačija, ki je partizanom nudila zatočišče.

Temeljna in neizpodbitna resnica je, tako Wegscheidler, da so vsi, ki so trpeli pod nacizmom in zaradi njega in se proti njemu uprli, doprinesli svoj delež k osvoboditvi in samostojnosti Avstrije. Zato je v dveh zakonskih aktih, to je v zakonu o pomoči vojnim žrtvam in v nacionalnim skladom za žrtve nacizma, država to tudi priznala.

Podpredsednik Zveze združenj borcev narodnoosvobodilnega boja Slovenije Peršak je poudaril, da so slovenski partizani ponosni na svoj boj proti

okupatorju, čeprav danes v Sloveniji nekateri hočejo zgodovino izmaličiti in partizanstvu odrekajo zasluge za osvoboditev Slovenije izpod nacizma.

Osrednji deželni spomenik v Celovcu za žrtve nacistične strahovlade in borbe za svobodo države je zahteval zastopnik koroške zveze kacetnikov Nischelwitzer.

Opravičilo NSKS

Podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev mag. Vladimir Smrtnik je poudaril pomen proslav v spomin partizanskega boja in na izgnance

ter vse žrtve nacističnega nasilja, ki so trpele in umirale zaradi svoje neomajne ljubezni do lastnega naroda in do materine besede.

Priznal je, da Narodni svet v povojnih letih zaradi različnih vplivov ni do zadostne mere razčistil svojih odnosov do slovenskih izgnancev in do koroških partizanov, čeprav je bila velika večina le teh iz krščansko usmerjenih slovenskih družin. Dodal pa je, da so se mnogi vdali asimilaciji, ker da so bili razočarani nad ideološko zgolj enostransko usmeritvijo zbirnih organizacij izseljencev in partizanov.

Smrtnik se je kot potomec izseljene družine in kot vnuk v Dachau ubitega koroškega Slovence v imenu Narodnega sveta opravičil pri vseh tistih, ki jim NSKS po vojni ni nudil primerne politične zavesti. Podelitev Tišlerjeve nagrade Zvezi slovenskih izseljencev je imenoval pomemben korak zblizevanja in prijateljstva, ki ga je le ta storila.

Za kulturni spored so letos poleg Tončija Schlapperja poskrbeli še moški pevski zbor »Bilka« iz Bilčovsa pod vodstvom Marjana Gasserja, mešani pevski zbor SPD »Zarja« iz Železne Kaple in pevska skupina z Jesenic.

Franc Wakounig

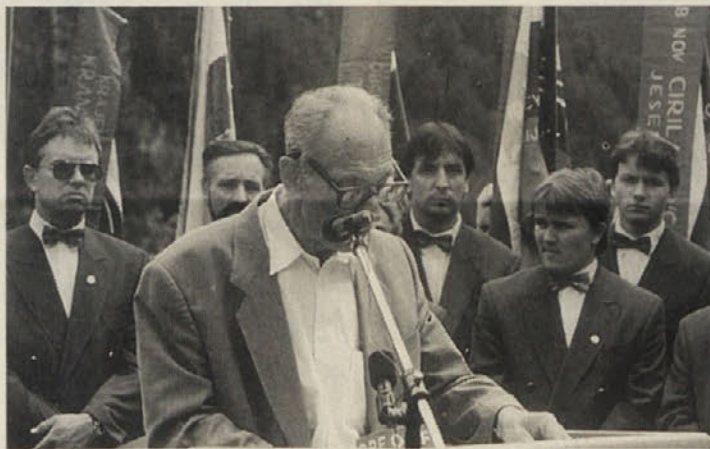
Nerazčiščeni odnosi

Govorniki na nedeljski proslavi pri Peršmanu so priznali zasluge koroških partizanov za ohranitev slovenskega naroda in za svobodno in demokratično državo. Tem bolj nerazumljiva je zato bila trditev podpredsednika NSKS Vladimirja Smrtnika, da sta Zveza slovenskih izseljencev in Zveza koroških partizanov kot »ideološko zgolj enostransko usmerjeni zbirni organizaciji izseljencev in partizanov« krivi asimilacije mnogih koroških Slovencev. To je nezaslišan in z ničemer dokazljiv očitek, s katerim je Smrtnik zamenjal žrtev s storilcem, obema zvezama pa naredil medvedjo uslugo. Hkrati pa ta izjava potrjuje zastrašujoče nepoznavanje povojnih političnih, gospodarskih in oblastniških vzvodov in mehanizmov ter mednarodnih vplivov in interesov, ki so sovplivali na deželno in državno politiko do Slovencev. Od vodilnega predstavnika narodnopolitične organizacije koroških Slovencev bi si človek pričakoval več analitičnega in kritično-utemeljenega pristopa do zgodovine.

Razveseljivo je, da se je Smrtnik opravičil za to, da

NSKS po vojni »zaradi napačne politične ocene« ni nudil primerne zavesti (komu?), a pozabil je povedati, ali pa tega ne ve, da takrat, ko sta bili ustanovljeni Zvezi izseljencev in partizanov, Narodnega sveta še nikjer ni bilo in so njegovi poznejši ustanovitelji pridno sodelovali pri ustanovitvi »ideološko zgolj enostransko usmerjene zbirne organizacije izseljencev in partizanov«. Med drugim so z veseljem in ponosom sprejeli častno članstvo ene od njih. Danes bi se gotovo primerno zahvalili za takšno »utemeljeno razlago« asimilacijskih razlogov.

Torej je ta očitek še neokusen povrhu. Dokazuje pa tudi, da NSKS kljub vsem nasprotnim izjavam v bistvu ni popravil svojih »napačnih političnih ocen« in tudi ni razčistil svojih motenih odnosov do slovenskih izgnancev in partizanov, pa naj se še toliko sklicuje na podelitev Tišlerjeve nagrade Zvezi slovenskih izseljencev. Dejstvo je namreč, da je NSKS prav to nagrado prej podelil osebi, o kateri je vedel, da je odkrito in zavestno stala v vrstah domobrancev in s tem na strani Hitlerjevih zaveznikov. franc

Tonči Schlapper in bilčovški moški pevski zbor

Vrsta častnih gostov v senci Peršmanovega muzeja

OTROŠKI POPOLDAN PRI CINGELCU

Zabava z akrobati

Akrobata Dido in Beatrice pred svojim fan-clubom

Malce vetrovno je sicer bilo, toda akrobata Dida in Beatrice ni odpihnilo. Kazala sta svoje spretnosti, oblečena v klovna, otroci pa so z velikimi očmi spremljali njune vragolije. Ko sta akrobata končala svoj program, so postali akro-

bati kar vsi otroci, skakali so po trampolinu, delali prevale, hodili po vrvi, kar je bilo čisto čisto lahko, samo mamice so imele težave ... Dolga vrsta pa je bila tudi pred mizico za šminkanje in otroci so v nekaj trenutkih postali muce, metulj-

čki, klovni, princese, Kitajci, da si jih razpoznal samo še po obleki.

Prijeten otroški popoldan je priredilo Slovensko prosvetno društvo Borovlje pri Cingelcu na Trati, sodelovalo pa je okoli petdeset otrok. S. W.

ANKETA

»Žene v poklicu«

Žene so pogosto v dilemi: družina, poklic ali oboje

Pretekli petek je priredila deželna vlada, referat za ženska vprašanja, katerega vodi Anna Moser, anketo na temo »Žena v poklicnem življenju«. Iz različnih zornih kotov so predavateljice osvetlile položaj žena v današnji družbi. Predavanjem so sledile živahne razprave, srečanje pa so zaključile s podijsko diskusijo.

Žena in poklic

Sedanja gospodarska kriza in vsestranski varčevalni ukrepi koalicijske vlade najhujše prizadenejo žene. Ženam tudi veliko prej grozi brezposelnost kot moškim. Prav tako raste število žena, ki so zaposlene v atipičnih in zakonsko nezaščitenih

delovnih razmerjih. Pomanjkanje kvalificiranih in nekvalificiranih delovnih mest sili žene nazaj v gospodinjstvo. Kar pa zadeva prejemke so žene še vedno na slabšem, četudi imajo enako kvalifikacijo kot moški. Ker gospodinjstvo zelo težko najdejo spet pot v poklicno življenje, je delovni urad (AMS) izdelal razne programe (tečaje, poklicno izobraževanje, akcija 8000 itd), ki bi omogočile ženam-gospodinjam in materam ponoven vstop v poklicno življenje.

Burn out pri ženah

Burn out pomeni popolno telesno, duševno in duhovno izčrpanost na osnovi notranje in

zunanje preobremenjenosti. To je bil do pred kratkim pojav pri menedžerjih. Karakteristično za naš »moderne čas« pa je, da so od tega pojava prizadete v vedno večji meri tudi žene, bodisi matere, karieristke, delavke ali pa samohranilke. Še posebno pa obremenjujejo žene telesni napor in duševna oskrba družinskih članov, ki jo štejejo žene še vedno za svojo nalogo in odgovornost.

Stiliziranje žena s strani moških pa tudi žensk v perfektna bitja (super žene) se izkaže kot past. Perfektna žena na prehitevalnem pasu pogostokrat obleži osamljena in izžeta ob robu ceste.

m. š.

MODESTOV DOM

Pevski recital

Odlična altistka Waltraud Hoffmann – Mucher po rodu Korošica, je pretekli teden na povabilo KKZ gostovala v Celovcu. Na umetniško zelo visoki ravni je pela pesmi svetovno znanih skladateljev: Roberta Schumanna, Modesta Musorgskega, Richarda Straussa, Marijana Lipovška, Benjamin Britna in Antona Nageleta (slovenske ljudske pesmi).

Umetnica je prejela že vrsto nagrad na mednarodnih pevskih tekmovanjih. Nastopa z recitali ter kot solistka v oratorijih, gledaliških in opernih hišah v Celovcu, Gradcu, Berlinu in Bremen. Na klavirju jo je odlično spremljal Karl Ernst Hoffmann.

m. š.

SKUPNOST JUŽNOKOROŠKIH KMETOV

Poziv za takojšnjo pomoč

Vse razsežnosti naravne katastrofe se kažejo šele postopoma

Pred dobrim tednom so bila v občini Sele strašna neurja, ki so povzročila večmilijonsko škodo. Poleg cest in privatnih hiš so bili opustošeni predvsem tudi travniki in gozdovi. Nekaterim kmetom so bili travniki z gramoznimi plazovi zasuti več kot meter. Tako bo nemogoče, da bi opustošene travnike letos in še tudi drugo leto lahko kmetijsko obdelovali.

Kdor pa pozna gorske kraje, dobro ve, da so ravno ti kmetje zelo odvisni od travnikov, ker potrebujejo krmo za govedo. SJK zahteva od dežele Koroške, da vsem prizadetim po najboljših možnostih pomaga.

Frakcijski vodja Skupnosti južnokoroških kmetov DI Stefan Domej: »Prizadetim kmetom je takoj treba nuditi moralno in finančno pomoč!« Nadalje Skupnost južnokoroških kmetov (SJK) zahteva od deželne vlade, da brez velikih birokratskih ovir hitro in učinkovito pomaga.

Tozadevno bo Skupnost južnokoroških kmetov (SJK) organizirala v sodelovanju z drugimi organizacijami dobrodelni koncert v podporo vsem prizadetim.

Dobrodelni koncert bo v petek, 12. 7. 1996, ob 20. uri v Selah pod Lipo.

Gostje iz Brazilijske in Slovaške na obisku pri celovški dvojezični TAK

DVOJEZIČNA TRGOVSKA AKADEMIJA:

Stiki z brazilsko in bratislavsko TAK

Povezovanje in negovanje prijateljskih odnosov je danes, ko se evropske države in s tem tudi gospodarstva zblizujejo, potrebno. Dvojezična zvezna trgovska akademija v Celovcu je že ubrala to pomembno pot in se pred leti posestrila ali pobratila s trgovsko akademijo iz brazilskega Bela Horizonta. Dijaka Izabela Medeiros in Jorge Oliveira iz Belo Horizonta bosta do 6. julija ostala na Koroškem.

Skupni projekt

Od 21. do 26. junija pa je dvojezična TAK gostila dijake in dijakinje nemškega oddelka dvojezične trgovske akademije »Hrobakova« iz Bratislave.

Tu se mudijo zaradi skupnega projekta z Dvojezično trgovsko akademijo v Celovcu. Učni načrt nemškega oddelka bratislavske trgovske akademije »Hrobakova« je namreč pred petimi leti nastal v sodelovanju z avstrijskimi kolegi in predvideva tudi večdnevno ekskurzijo v sosednje države.

Na bratislavski šoli poučujejo poleg domačih tudi avstrijski učitelji. Pouk na bilingvalnem oddelku poteka v nemščini na podlagi avstrijskih učnih knjig in pripomočkov. Važno je, da avstrijske šolske oblasti priznavajo maturo absolventov te izobraževalne ustanove.

V Celovcu so dijaki obeh trgovskih akademij po skupinah sodelovali v projektu »Učna firma«, ki ga je vodil profesor Huditz. Gostje iz Slovaške so v slovaščini in nemščini predstavili svojo šolo, ki ima nad 800 šolarjev.

Obširen program

Mladim gostom iz mlade sosednje države so gostitelji pripravili pester program. Obiskali so nam. dež. glavarja Michaela Ausserwinklerja, ki je pozdravil sodelovanje med obema šolama. Bratislavčane je seznanil s celovško univerzo in z njenimi

študijskimi ponudbami, predvsem na področju obratnega gospodarstva. Gostje so si še ogledali mesti Celovec in Beljak, Gospo Sveto in vojvodski prestol ter se seznanili s turističnimi ponudbami južne Koroške. Seveda je bilo tudi dovolj priložnosti za medsebojno spoznavanje in utrjevanje stikov. Gostje iz Bratislave so bili zadovoljni in navdušeni in obljubili so, da bodo spet prišli na Koroško. m. š.

Mnenja gostov

Katarina Črvena, dijakinja
Vzrok našega obiska je bil poglabitev partnerskih stikov, ki

smo jih navezali z dvojezično TAK v Celovcu. Meni zelo ugaja, da se predmeti na TAK poučujejo v obeh deželnih jezikih. Na naši šoli poteka samo pouk obratnega gospodarstva v nemščini. Dvojezična TAK je tudi zelo dobro opremljena z učnimi pripomočki, z elektronskimi računalniki, projekt v okviru »učne firme« je bil za nas zelo koristen. Pouk na dvojezični TAK v Bratislavi poteka po zgledu avstrijskih učnih načrtov, matura pa bo v nemščini in je priznana v Avstriji. Obiskali smo dvojezično ozemlje in videli smo, da je mogoče mirno sožitje. Veliko sem tudi zvedela o odnosih

med Avstrijo in Slovenijo. Rada bi še prišla in si ogledala to lepo deželo. Celovec in druga mesta so zelo privlačna in čista.

Dr. mag. Karlheinz Auckenthaler, učitelj

Navezovanje partnerskih stikov z dvojezično TAK v Celovcu je za nas izredno pomembno.

Sodelovanje med podobnimi šolskimi ustanovami bo treba v prihodnosti še poglobiti. Prijateljski stiki služijo medsebojnemu spoznavanju in odpravi predsodkov. Na osnovi šolskih kontaktov bi bilo mogoče razširiti sodelovanje tudi na gospodarska področja. Avstrija, ki meji na Slovaško, naj bi imela nalogo povezovalnega mostu. Za prihodnost imamo veliko skupnih načrtov, med drugim: projekte z različnimi avstrijskimi firmami, ki imajo tudi podjetja na Slovaškem. Največji problem pa je financiranje takih projektov. Vendar smo prepričani, da se bo dalo najti pot za njihovo uresničitev v naslednjih letih.

Zahvaljujem se za gostoljubnost in prijazen sprejem ter za konstruktivno sodelovanje. Domenili smo se, da nam bo dvojezična TAK vrnila obisk, kar bo gotovo pomenilo korak naprej v razvijanju partnerskih stikov med obema šolama.

ŽITARA VAS / ŽUPNIŠČE

Odličen folklorni večer

Prosvetaši SPD »Trta« iz Žitare vasi so preteklo soboto pripravili zanimiv in pester folklorni večer, ki so ga oblikovale skupine iz treh evropskih držav: lužiško-srbska skupina s »Wjesny ansambl Wudwor« iz Gornje Lužice (Nemčija), folklorna skupina »Tine Rožanc« iz Slovenije, hrvaški folklorni ansambel »Štokavci« iz južne Gradišanske, otroška plesna skupina Zablaško jezero in domača folklorna skupina SPD »Trta«. Veliko število ljubite-

ročilom le redko v stiku. Glavni namen prireditve pa je bil, da se domača publika seznanila s folklorno kulturo drugih etničnih skupin v inozemstvu in tudi v lastni državi.

Plesi in noše kakor tudi instrumenti nastopajočih skupin so bili zelo raznoliki. Zelo umetniško dovršeno se je izkazala folklorna skupina »Tine Rožanc« (ustanovljena leta 1949) v kakovostni izvedbi zahtevnih koreografij, dovršeni glasbeni spremljavi in zavzeto-

Štokavci iz Gradišanske so prišli z izvirnimi svatovskimi plesi

ljevo folklornega plesa in petja se je zbralo na dvorišču žitarskega župnišča.

Folklorna dejavnost je sestavni del kulturnega ustvarjanja vseh narodov doma in po svetu. Ples je že prastaro izrazno sredstvo, ki združuje in povezuje. Namen teh skupin je ohraniti stare ljudske običaje, noše, instrumente in seznaniti z njimi ljudi, ki so z ljudskim iz-

sti izvajalcev. Prav tako so se druge skupine, ki so bile nekoliko mlajše, zelo potrudile in razveselile publiko s svojim mladostniškim poletom.

Nastopajoče skupine je publika poplačala z burnim aplavzom.

Sobotnega folklornega srečanja so se udeležili tudi številni častni gostje.

m. š.

Od daleč – iz Lužice – so nam prinesli svojo folkloro

Skupino Tine Rožanc iz Ljubljane že dobro poznamo na Koroškem

ŠOLSTVO

Obisk porabskih učiteljev

Do zanimivega in gotovo ne vsakdanjega srečanja je prišlo na Koroškem prejšnji teden. Na povabilo Strokovnega pedagoškega združenja so prišli na obisk slovenski učitelji iz Porabja na Madžarskem. Tamkajšnja slovenska manjšina je bila dolga leta precej izolirana, meja z redkimi prehodi je bila velika ovira za komunikacijo s Slovenci iz Slovenije. Zadnja leta poskušajo tako angažirani kulturni delavci in seveda učitelji (največkrat so to isti ljudje) rešiti, kar se še rešiti da.

Skupina osmih učiteljev je bila najprej teden dni gost Republike Slovenije, kjer so jim pripravili različne seminarje in jih seznanili podrobneje s slovenskimi učnimi načrti. Za manjšince pa je bilo vsekakor izrednega pomena, da so od blizu spoznali tudi šolsko ureditev pri nas.

Rezika Iskra, predsednica Pedagoškega združenja na Koroškem in učiteljica v Kotmari vasi:

»Ker redno prebiram tudi porabski časopis »Porabje«, sem v njem večkrat zasledila članke o šolstvu izpod peresa Irene Purger, ki se mi zdijo izredno zanimivi. Želela sem si spoznati to gopo in res: navezali sva stike in tako je prišlo tudi do tega srečanja.«

Rezika Iskra jih je najprej povabila na obisk v svoj razred v kotmirški šoli, kjer jih je pozdravil tudi šolski nadzornik

Slovenski učitelji v pogovoru s porabskimi kolegi

Tomaž Ogris in jim orisal položaj in probleme dvojezičnega šolstva. Sprejela pa jih je tudi direktorica šole Walpurga Janša in spontano podarila dva besedna slovarja, ko je nekdo »pojamlal«, kako dragi da so. Gospa Iskra jim je nato prikazala posredovanje jezika s tako imenovano komunikativno metodo, kjer se otroci igraje učijo preko vseh svojih čutil.

Popoldne so bili na malici v k & k centru v Šentjanžu, pesnik in učitelj Herman Germ pa jim je bral iz slovensko-koroške antologije pesništva. Gostje so si ogledali tudi poslopje slovenske Zvezne gimnazije, ki jim jo je razkazal prof. Roman Vouk, pa Slovensko študijsko knjižnico, Mladinski dom in otroški vrtec v Mikschallee. V Mladinskem domu so bili povabljeni na kosilo, mekaj denarja

pa sta za pogostitev primaknila ZSO in NSKS. Z dr. Antonom Feinigom je šlo potem po Gosposvetem polju in k vojvodskemu prestolu ter še tu zvedeli marsikaj o zgodovini slovenstva.

Učitelje so izredno navdušili didaktični pripomočki, učila, ki jih naši učitelji in učiteljice pripravljajo sami, izdaja pa jih Pedagoško združenje: tudi na Madžarskem so učitelji dostikrat prepuščeni sebi in svoji iznajdljivosti, zato so se izredno zanimali za učila in ideje.

Rezika Iskra pa je v besedah ob slovesu poudarila, naj po svojih močeh plivajo na pogovorni jezik v družinah, saj je z njim isto kot pri nas: šola lahko podpira, razvija, toda govorniki jezika v šoli je za dobro znanje povečini še vedno premalo ...

S. W.

BOROVLJE

Moški zbor praznuje 15-letnico

V soboto, 6. julija zvečer, bo pri Cingelcu na Trati slavnostni koncert ob 15. obletnici moškega zbora SPD »Borovlje«. Ob tej priložnosti bo predstavljena tudi CD, ki sta jo skupaj izdala moški zbor in ženski kvartet društva. Kot gost bo sodeloval MePZ »Planina« iz Sel.

Pred petnajstimi leti je takratni študent glasbe Roman Verdel zbral okoli sebe skupino mladeničev in z njimi naredil pogumen korak v svet zborovskega petja in na oder. Iz male skupine je v dokaj kratki dobi nastal moški zbor, ki je danes nepogrešljiv del našega zborovskega življenja in pomemben glasnik koroške pevske dejavnosti v skupnem slovenskem kulturnem prostoru, o čemer pričajo številni nastopi doma, po Sloveniji in italijanskem zamejstvu. Obenem pa zbor že od svoje ustanovitve naprej opravlja v duhu sožitja in strpnosti plemenito nalogo sodelovanja z zbori sosednjega naroda, s tem pa tudi v vsokoroškem orkestru krepi slovenski glas. Letos se je zbor, ki ga slej ko prej vodi Roman Verdel, skupno z ženskim kvartetom, vodi ga Edi Oraže, odločil za izdajo skupne CD, ki jo bosta predstavila v soboto. Torej, srečno v soboto, 6. julija zvečer, pri Cingelcu na Trati.

Pretekli petek so se zbrali na vrtu Rennerjeve šole starši, učenci, učiteljice/učitelji z ravnateljico Brigito Hambrusch na čelu, predstavniki šolskih oblasti, župan Leopold Guggenberger in upokojeni nadzornik za dvojezično šolstvo Franc Wiegele, da bi proslavili 5. obletnico uspešnega delovanja te javne šole. Iz Salzburga pa je prišla tudi družina Messner-Zeichen in še druge družine, ki so pred petimi leti izbrile to za oba naroda pomembno šolsko ustanovo.

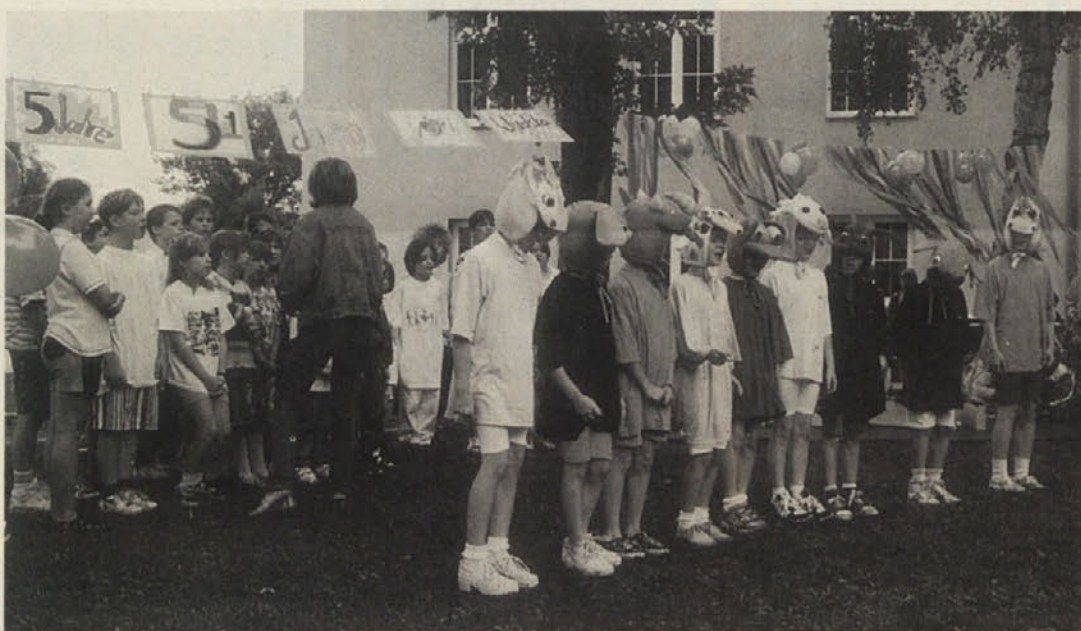
Dr. Jože Messner je v svojem govoru na kratko orisal zgodovino boja za to šolo, ki je bil uspešen prav zato, ker so starše podpirali profesorji, asistenti z univerze, številni slovenski rojaki in nemškogovoreči prijatelji, predvsem pa Zveza slovenskih organizacij s tedanjim tajnikom dr. Marjanom Sturmom. Danes je ta šola, ki po volji takratnih koroških politikov (in tudi celovškega župana Guggenbergerja) sploh ne bi smela obstajati, razveseljiva obogatitev mesta Celovec.

Začetek in pomen

Ravnateljica Brigita Hambrusch se je spomnila na šolsko leto leto 1991/92, ko so se prvič odprla šolska vrata te nove dvojezične šole. Z ureditvijo samostojnega vodstva z dvema

CELOVEC / JAVNA DVOJEZIČNA LJUDSKA ŠOLA

Še na mnoga leta!

Učenci dvojezične javne LŠ so razposajeno praznovali zaključek pouka in seveda peto obletnico šole

razredoma in tremi šolskimi stopnjami se je vpisalo 18 otrok. Po dveh letih pa je dobila šola status polnoorganizirane LŠ s štirimi razredi.

S skupnim, trdim in vztrajnim delom učiteljev, učencev, staršev in šolskih oblasti zavzema LŠ posebno mesto med celovškimi šolami in je pomembna kulturna pridobitev ne samo za otroke in starše, ampak tudi

za mesto Celovec, saj je vzgojnoizobraževalna ponudba mesta postala bogatejša. Poleg izpolnjevanja učnega načrta je najvažnejši cilj šole odpiranje notranjih in zunanjih meja. To, kar imenujejo strokovnjaki interkulturno učenje, doživljajo otroci kot nekaj samoumevnega. Tak način učenja pospešuje razumevanje za drugačnost in koristi učenju drugih jezikov.

Ravnateljica je zaključila svoj govor z besedami: »Ponosni smo na našo šolo, na otroke, na medkulturno izobrazbo in upamo, da nam je uspelo prepričati tudi tiste o potrebi te ustanove, ki so jo sprva odklonili.«

Učitelji in učenci so s pesmijo, glasbo in plesi pripravili lep jubilejni praznik. Nastop žonglerjev Claudia in Consuela iz Toskane pa je navdušil vse navzoče.

Učenci o šoli:

Šola je stara 5 let

Lansko leto smo prikazali igro »Mali jaz sem jaz«. Čeprav smo se morali veliko naučiti, je bilo pri nastopih zelo lušno. Pred prvim nastopom smo bili zelo nervozni. Dvorana je bila polna. Pela sem v zboru in moja prijateljica je stala zraven mene. Učitelj je bil zadovoljen z nami, ker nismo delali veliko napak (Ana Marija, 2. razred).

Naša šola

Naša šola praznuje petletni jubilej. Rad grem v šolo, ker so učitelji zelo prijazni. Naš vrt je velik in telovadnice nam nudijo veliko možnosti za gibanje in igre. Razredi so zaradi velikih oken zelo svetli. Rad berem in računam. Veselim se na naslednje šolsko leto.

(Jan, 2. razred).

Unsere Schule ist fünf Jahre alt

Unsere Schule ist fünf Jahre alt. Wir werden am Freitag, dem 28. Juni ein Fest feiern. In der Schule lernen wir Deutsch, Slowenisch, Italienisch, Englisch und noch vieles mehr. Wenn die Schule zehn Jahre alt sein wird, geht meine Schwester Valentina Clara auch in diese Schule. Happy birthday Öffentliche zweisprachige Volksschule (Benjamin, 2. razred).

m. š.

DRUŠTVO SLOVENSKIH PISATELJEV IN PISATELJIC

Stran za pesmi

S kupaj z Društvom slovenskih književnic in književnikov smo se odločili, da bomo od časa do časa dali prostor piščicim, ki imajo pri nas na Koroškem sicer kaj malo možnosti za objavo svojih literarnih stvaritev. Ni jih tako malo, ki pišejo in ustvarjajo – nekateri z več, drugi z manj uspeha. Mnenja smo, da je treba dati v javnost kar največ stvaritev, kajti na ta način se ostri tudi pero avtorjev in avtoric, pa seveda tudi razumevanje bralk in bralcev.

Društvo pisateljev in pisateljic v Celovcu ter Slovenski vestnik pa želita z objavljanjem opogumiti še tiste, ki morda doslej pišejo v »skriti kamrici« in si ne upajo s svojimi deli na beli dan.

MILICA HROBATH

Molitev

Zavestno naredim tri križe.

Za mojo pot mi daj dva angela, Gospod, ki bosta odvalila otrplost, me prostovoljno vzela na dlani in dahnila – oba naenkrat – v moje lice ...

Presenečenje

Hote sooblikujem krogotok leta. V meni prezimujejo odvečne in enkratne misli. Svoje besede raztresam kot kresnice v noč. Ob svoji poti srečam pogled človeka, ki jih je zaznal.

Moje rože

Izpod kamna v mojih prsah spet kalijo rože. Zaliva jih angel, prozoren in tih – čutim ga in slutim: ob jutrih se sprehaja sonce na obzorju in greje moje rože ... Dihajo v meni, ker živijo.

Predrznost

Previdno odščipnem veselju šilast vrh in ga postavim na tla. Končno je moj! Izogibam se kopriv ob poti. Nenadoma vzleti metulj in se čudi mojemu dnevu.

Misel

Sedanjest je kratkoživa, kruta in lepa. Prihodnost ostane prihodnost. Razodeva se brez mojega privoljenja v sedanosti. V dobrohotnosti se uresničuje smisel.

KATI MARKETZ

Nevihta

Kam greš – ne hodi! Nevihta, temni oblaki, sonce zakrito – ostani! Veter tuli, dež, grom in blisk, navdaja me strah – prepozno. Šuemnje dreves, zmeraj huje, Zakaj nisem poslušal, bil bi ostal doma. Kaj naj počnem, nikogar ni, ki bi me vzel pod streho.

A upanje je močnejše. Nič ne traja na veke. Trepetam od strahu, mokrote, mrazi me, daleč sem od doma, ali gre še naprej? Morda. Sonce spet toplo posije, oblake temne prežene, nevihta poneha, od veselja poskakuje srce. Znova je v meni pogum, moč, upanje.

Spomin na šolo

Ko hodil sem v prvi razred, sem dve govorici se učil, prvo znal sem čisto dobro, drugo pa sem mav kaziv.

Prvič peljal sem se v mesto in me nič ni bilo sram, bil sem le ponosen, da besedo materno prav dobro znam.

Grem naravnost dol po pvocu, pa povpraša me nekdo, kam le tale cesta pelje? Nasmejan pokažem mu z roko: kar tu dovta, lei do, do!

* pvoc = narečno za »trg«

TONČI HADERLAP

Otožna pesem

Poslušam ptico, kako otožno poje melodijo.

Spreletava se z veje na vejo, ne leti, ne frči, glas ptice ne žvrgoli, samo kriči. To je jokajoče petje. Veter pa odnaša vso to žalost nekam v pozabo, noč pa objame otožnost.

Šopek solzic

Šopek solzic sem ti nabral, za na mizo okras, da se bo osvežil čas.

Naj ti dolgo cvetijo, od jutra v noč ti dišijo.

In če kdaj iz oči privro ti grenke solzice, takšne, ki bolijo hudo,

spomni se tehle na mizi, ki zmeraj samo dišijo.

Mrak

Mrak prihaja, temni gozd se pogovarja s svojimi prebivalci, veter oblake razdvaja, na nebu se mesec poraja.

Tišina, tudi drozg je utihnil, nebo spušča zastor, mrak se srečuje z nočjo.

Sneg

V snežnem zometu sem puščal sledi, z utrujenimi koraki sem gazil v bodočnost.

Nastali so sledovi. Nihče ne hodi po mojih stopinjah, sam sem gazil sneg v svojo pokrajino.

Pomlad me je dohitela, spremenila je sledove mojih stopinj.

POLONA RABIČ

Moji zvezdi

Na nebu rdeča je in žari, oblaki se stopijo, ko jo zagledam, v mojih mislih nežna in sočutja polna, to je moja zvezda.

Edinstvena, nobena ji ni enaka. Žari! Žari od ljubezni, ki ji jo podarjam ...

Pa vendar me gleda z neba, kakor, kakor da bi bila čisto navadna zvezda.

Samota (vedno znova)

Stopaš po poti življenja, vedno znova ti prekrizajo pot; ko misliš, da si v kaki duši le našel prijatelja, te izda, pohodi, uniči.

Ljubezni se še nadejaš ne, že ti jo vzamejo.

Strto srce, zmedene misli, žalosten in otožen obraz, TO podoba je moja v odsevu vodnjaka. Brez ljubezni ...

Težko mi je, srce in duša me bolita, samota mi je stara znanka; že odkar vem zase, poznam ta tako prekleto samotni občutek, občutek, ko veš, da te je nekdo zopet izdal. Srce joče ...

Zadnji sneg

Kako hitro pada ... Kako nežno prekrije izmučeno zemljo, kot bi ji hotel zaceliti stoletne rane ...

Brez življenja, mrtev v svoji neskončnosti, obleži na tleh, v objemu hladne zemlje ...

Mater Zemlja ga kot zgubana starka z odprtimi rokami pričakuje in ga varno sprejme pod svoje okrilje ...

Pa vendar, saj je samo zadnji sneg ...

Odločitve

Se zbuja jutro zato, da dočaka večer?

Mi rosa, ki mi umiva krivdo prejšnjega dne s tem kaže, da s čisto dušo ne umažem jasnosti ponujenega novega dne?

Sivina v mojem vsakdanu plehka praznina, neobčutljivost, ravnodušnost.

Noč mi leži na dlani, ljubkujem zvezde na nebu, pa vendar se počutim tako prazno, boleče osamljeno. Zakaj?

Tschuschenkapelle

Že pet let je sporazumevanje različnih narodov in kultur med Dunajem in vzhodnim Sredozemskim morjem aktualna tema njihovih nastopov. Ne zanima pa jih le položaj evropskih narodov, temveč tudi borba zapostavljenih ljudstev v tako imenovanem tretjem svetu. Letos se je skupina odpravila na turnejo po Afriki, kjer je nastopala skupaj s tamkajšnjimi glasbeniki, se pogovarjala z domačini in po vrnitvi v Avstrijo obveščala javnost o perečih problemih te celine. Letošnji skupni nastopi s skupino Ghorwane iz Mozambika naj utrjujejo solidarne vezi in so izraz stremeljenja za enakopravnost vseh narodov.

Iz njihovega repertoarja bomo slišali orientalske in slovanske melodije, rembetiko,

Ghorwane

Mladi glasbeniki iz Mozambika so kot skupina začeli delovati leta 1983. Poimenovali so se po jezeru Ghorwane, ki se nikoli ne izsuši. Člani skupine so najuglednejši

glasbeniki Mozambika. Njihova glasba ima svoje korenine v tradicionalnem ritmu te afriške države, ni pa folkloristična: besedila politična in socialno kritična.

Leta 1975 je osvobodilno gibanje Frelimo s Samoro Machel na čelu izborilo neodvisnost od Portugalske. Rasistična režima v Rodeziji in Južni Afriki sta podpirala gverilsko vojno proti mladi neodvisni državi. Ta državljanska vojna je trajala skoraj dvajset let. Vojna nasprotnika Frelimo in Renamo sta sklenila mirovni sporazum leta 1992. V vojni je zgubilo življenje nad milijon prebivalcev.

Glasbeniki Ghorwane igrajo in vadijo na izposojenih instrumentih, čeprav so si s svojim albumom Majurugenta, ki so ga posneli v Angliji leta 1993, pridobili svetovni sloves. Leta 1993 je skupino doletela žalostna vest o umoru njihovega saksofonista Jose »Zeca« Alage, borca za mir in pravičnost. Njegovo izročilo, da je »glasba orožje v borbi proti krivici«, uresničuje skupina Ghorwane s svojimi nastopi.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 4. 7.

ŠENTJAKOB, v farnem domu
20.00 Film »Respect for Africa«, zbor »Rož«, nato družabno srečanje in pogovor s skupino Ghorwane (Mozambik) v okviru »Sura za Afrika Festival«

PODKRAJ, pri Vitrniku – MoPZ »Kralj Matjaž«
20.30 Kresovanje za Cirila in Metoda

PETEK, 5. 7.

BOROVLJE, na Glavnem trgu – občina Borovlje
15.00 Kmečki trg; prodaja kmečkih pridelkov

BLEŠČEČA
16.00 Plesna in bobnarska delavnica s člani Ghorwane, prispevek 250 šil. Število prijav omejeno (04253/314)

BISTRICA-ŠMIHEL, ob Breškem jezeru – občina Bistrica
20.00 V okviru Bistriških kulturnih dnevorov: Koncert New Times Big Band iz Šmihela

ŠKOFIČE, v ljudski šoli – SPD »Edinost«
20.30 »Glasbeni večer«; sod. Višarski kvintet iz Uke, Tamburaši iz Šentjanža, Duo violin iz Glasbene šole Škofiče, kvartet »Rož« iz Škofič

SOBOTA, 6. 7.

BOROVLJE, pri Cingelcu na Trati – SPD »Borovlje«
20.00 15-letnica moškega pevskega zbora Borovlje; vodi mag. Roman Verdell; sod. tudi ženski kvintet Borovlje in MePZ PD Sele

ŠENTJAKOB, v farnem domu – SPD »Rož«
20.30 Wiener Tschuschenkapelle & Ghorwane »Povratna igra«

NA HUMU pri Rožeku, v cerkveni podružnici – KD »P. Markovič« in Katoliška mladina
20.30 Koncert kvarteta godal »Rožmarin«

NEDELJA, 7. 7.

ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel, KKZ
11.00 Lutkovna predstava »O devetih mesecih«, gostuje: lutkovno gledališče »Divadlo Piki« iz Slovaške

RADIŠE, ob kulturnem domu – ZSI
14.00 Odkritje spomenika preganjanja – s svečanostjo (Zveza slov. izseljencev)

BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD »Bilka«
18.00 Lutkovna predstava »Leteči žabon«; gostuje lutkarji iz Šmihela

DOBRLA VAS, v samostanu – SPD »Srce«
20.00 »Dežela ob Dravi – Land an der Drau«; sod. Quartett Almrose iz Radentheina, Kvartetom bratov Smrtnik, Gemischter Chor Griffen in MePZ SPD »Srce«
Ob slabem vremenu v dobrolski glavni šoli.

PONEDELJEK, 8. 7.

TINJE, v Domu
20.00 Predavanje »Amerika pred volitvami – dvoboj med generacijama« (Eugen Freund, ORF-korespondent)

SREDA, 10. 7.

DOBRLA VAS, v samostanu – SPD »Srce«
20.00 »Dežela ob Dravi – Land an der Drau«, koncert s kvartetom »Almrose« iz Radentheina, Kvartetom bratov Smrtnik iz Kort, MePZ Griffen in MePZ SPD »Srce«

PETEK, 12. 7.

LJUBLJANA, v frančiškanski cerkvi
21.00 Koncert Zbora državne univerze San Jose iz ZDA v okviru poletnega festivala

SOBOTA, 13. 7.

ŠENTJANŽ, k & k center – SPZ
19.30 Odprtje etnološke razstave o lanu
ŽAMANJE, gostilna Picej-Tedl – SPD »Vinko Poljanec«
20.00 Tradicionalno kresovanje

NEDELJA, 14. 7.

KOMELJ – ZKP, SPD »Edinost«
9.30 XVII. pohod na Komelj
NA GORI, v gostilni pri Kokeju – SPD »Zvezda«
20.00 Veselica Na gori; nastopajo »Koroški muzikantje« iz Slovenije in »Die Seetal-Musikanten« iz Hodiš

SOBOTA, 20. 7.

ŠENTJANŽ, v k & k centru – SPD »Šentjanž«
20.00 »Olje – akvarel – akril«; skupinska razstava treh domačih umetnikov: Michael, Erika in Birgit Jenko

TOREK, 23. 7.

ŠENTJANŽ, k & k center
20.00 »Evropski parlament«; pogovor z Bojanom Schnablom, svetovalcem avstrijske socialdemokratske frakcije v Evropskem parlamentu

GALLERY 'ANIN

razstavlja **Drago Valentini**

foto-grafika in objekti
v Šmihelu nad Pliberkom 7

Galerija je odprta do 14. julija '96 dnevno od 16. do 19. ure.

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

sporoča, da bo tudi letos organizirala

LETOVANJE OTROK V POREČU
Z UČENJEM SLOVENŠČINE

od 19. do 30. julija '96

Cena: 3.200 šilingov

Prijave sprejema: Milka Kokot, tel.: 0 46 3/51 43 00-40

Ob 52. obletnici padle Domnove čete vabimo na

XVII. pohod na Komelj
in spominsko svečanost

v nedeljo, 14. julija '96

Pohodnikom bosta na voljo dve različni dolgi poti in sicer:

1. Za tiste, ki radi in lahko grejo peš, je zborna mesto pri tovarišu Janku Apovniku na Borovju števil. 32 (Woroujach bei Bleiburg). Apovnikova hiša je ob cesti, ki vodi iz Pliberka proti državni meji Holmec, 2 km pred mejo na razpotju Šmarjeta. Odhod od tam je ob 9.30 uri preko Šmarjete do spomenika padlim partizanom na Komlju. Pot je v eno smer dolga 7 km.

2. Za tiste, ki ne zmorejo cele poti hoditi peš, je zborna mesto pri gostilni Pistotnik na Komlju / Kömmel bei Bleiburg. Pot je dolga 3 km.

Ob 13. uri je zborna mesto pri spomeniku za vse pohodnike in za tiste, ki niso prišli peš, nakar bo spominska svečanost. Po spominski svečanosti bo maša, nato družabno srečanje pri Štibarju.

Pohod in spominska svečanost bosta ob vsakem vremenu! Za malico in pijačo bo poskrbljeno!

Prireditelji: Zveza Koroških partizanov, področni odbor Pliberk, Slovensko prosvetno društvo »Edinost« v Pliberku

CLUB TRE POPOLI

organizira jezikovne počitnice

v Portorožu in Piranu

Tečajji slovenščine, italijanščine in nemščine
od 18. do 24. avgusta '96.

Letos novo: tečaj risanja

Informacije M. Hudobnik, tel. 0463/54 0 79-22

DSG SELE

prireja

v nedeljo, in ponedeljek, 7. in 8. julija '96,

tradicionalno selsko žegnanje

Po pranganju v nedeljo bo igral ansambel »Trio Pavlič«, zvečer pa ansambel »Sava«.

V ponedeljek bo igral ansambel »Rosa«, Vabljeni!

Praznujejo

Pavla Gruze iz Dobrove – rojstni dan; **Margareta Wutte** iz Slovenj – rojstni dan; **Ciril Schiffrer** iz Mokrij – rojstni dan; **Marija Mischitz** z Dvora – rojstni dan; **Matevž Ravnjak** iz Spodnjih Vinar – 70. rojstni dan; **Pavlina Michor** iz Kotmare vasi – 65. rojstni dan in god; **Emi Pavlič** z Obirskega – rojstni dan; **Pavla in Hanzi Mak** z Obirskega – dvojni praznik; **Tončka Obiltschnig** z Rut pri Šentjakobu – rojstni dan; **Mici**

Blajs s Pudaba - jubilejni rojstni dan; **Joško Pack** iz Trabesinj – 30. rojstni dan; **Pavla Žnidar** iz Podgorij – 60. rojstni dan; **Peter Bolterl** – osebni praznik; **Cita Smrtnik** iz Železne Kaple – osebni praznik; **dr. Pavle Apovnik** iz Šentmarkša – osebni praznik; **Ana Čebul** iz Šmihela – rojstni dan; **Fric Jernej** iz Šmihela – rojstni dan; **Ciril Rudolf** z Bistrice nad Pliberkom – rojstni dan; **Margareta Wutte** iz Zagorja – rojstni dan.

SLAVLJENCEM ČESTITA TUDI SLOVENSKI VESTNIK

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 4. 7.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 5. 7.

18.10 Kulturna obzorja.

Sobota, 6. 7.

18.00 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 7. 7.

6.08 Dobro jutro, Koroška – Guten Morgen, Kärnten! Duhovna misel.

18.10 6 x 6 – Domače uspešnice.

Ponedeljek, 8. 7.

18.10 Kratki stik.

Torek, 9. 7.

18.10 Partnerski magazin.

Sreda, 10. 7.

18.10 Domača glasbena mavrica.

21.04 Glasbena oddaja.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 7. 7.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 8. 7.

16.20 TV SLO 1

Z naslednjimi prispevki:

- Vsi učenci se veselijo: Začel se je najlepši čas v šolskem letu.
- Skupnost južnokoroških kmetov: Ponosen pogled nazaj. Kaj pa bodočnost?
- Odprtje novih prostorov Mohorjeve tiskarne v Vetrinju.
- »V službi bližnjega«: Slovenski novomašnik na Rudi.
- Od kresnega večera se je kresovanje na Koroškem premaknilo na večer pred svetim Cirilom in Metodom.
- »Ko poletje pride«: Glasbeni sprehod z otroškimi zborom iz Galicije.

Zdravnik splošne prakse

dr. Franc Wutti

Borovlje, Dollichgasse 5,
sporoča,

da bo ordinacija med

11. in 28. julijem

zaprta zaradi dopusta.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser StraÙe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Glavna urednica Sonja Wakounig;
uredniki JoÙe RovÙek, Franc Wakounig,
Mirko Štukelj

Izdajatelj in zaloÙnik:

Zveza slovenskih organizacij na
Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

ZaloÙniÙka in tiskarska druÙba z o. j.
Drava, Tarviser StraÙe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

19. podelitev bralne značke na Koroškem

Branje je najboljše učenje.

(Puškin)

Tudi letos je potekala v mesecu juniju podelitev bralne značke.

Ta podelitev je bila že 19. in naj povem, da je osvojilo bralno značko kar 70 otrok. Seveda nas vse knjižničarje zelo veseli, da se vsako leto povečuje število mlajših bralcev, kar tudi pomeni, da otroci vendarle ne izgubljajo volje in želje po branju.

Bralna značka je kakor vsa leta do sedaj vsebovala pet slovenskih mladinskih knjig. Vsi otroci, ki so se potegovali za bralno značko, pa so seveda prejeli tudi knjižna darila, katera sta podarili Slovenska prosvetna zveza in Slovenska študijska knjižnica, obenem pa so prejeli tudi Suhodolčanove, Trubarjeve in Ingoličeve značke, ki so simbol pridnega branja.

Ob mladih bralcih pa moram pohvaliti tudi njihove mentorje, ki so z velikim veseljem spodbujali in navduševali otroke. Prav tako kakor otroci si tudi mentorji upravičeno zaslužijo darilo in tako so letos prejeli najnovejši Lipušev roman: Stesnitev.

Še posebej pa bi rada čestitala dijakinji Kaji Novak iz 2.B.r. slovenske gimnazije, ki je pod mentorstvom Slovenske študijske knjižnice prebrala kar 21 knjig.

Čestitam prav vsem sodelujočim in se lepo zahvaljujem mentorjem ter jih obenem tudi prisrčno vabim, da še naprej sodelujejo in spodbujajo otroke k pridnemu branju. Hvala.

Vida Polanšek

Imena bralcev, ki so v šolskem letu 1995/96 brali za Ingoličeve, Trubarjeve in Suhodolčanove značke (akcija za Bralno

Kaja Novak, učenka 2.B razreda na ZG za Slovence, je prebrala 21 knjig

značko je potekala letos devetnajstič).

Bralci iz Bilčovsa – mentorica Irena Reichmann (štirinajstič): Julia Einspieler, Darja Miškulin, Andrej Reichmann, Gregor Einspieler, Christa Schellander, Mitja Kolter, Florijan Reichmann, Marjeta Reichmann (četrtrič), Melina Reichmann (petič), Janja Kolter (šestič).

Obirsko – mentorica Marta Polanšek (trinajstič): Marko Brumnik, Tanja Furjan, Bernard Jurić, Melita Karničar, Tatjana Oraže, Melanie Ur-schitz.

Sele – Kot – mentorica Marta Velik (devetnajstič): Rudi Dovjak, Peter Mak, Erika Roblek, Flori Supan, Jana Velik.

Radiše – mentorica Leni Ogris (enajstič): Majda Ogris, Tomaž Ogris, Tanja Rogaunik, Romana Sadjak, Arne Schiemann, Ines Schiemann, Anja Wieser, Manuela Woschitz, Verena Wrulich.

Mladinski dom v Celovcu – mentorica vzg. Berta Piskernik (18.): Gregor Blajs, Adrian Ciomaga, Štefan Gomez, Klemen Karisch, Edin Nuhanović,

Emir Nuhanović, Marko Pandel, Andrea Podgornik, Dominik Rozman, Marco Toth, Andreas Wieser, Niki Wieser.

Modestov dom v Celovcu – mentorica vzg. Andrea Lepuschitz (4.): Elisabeth Kargl, Elisabeth Koch, Nataša Sienčnik, Dana Smrtnik, Jana Vrhnjak.

Slovenska študijska knjižnica, Celovec (19.): Mirjam Breidfuss, Pliberk; Kristina Ciomaga, Celovec; Gregor Domej, Celovec; Nataša Hobel, Šentprimož; Katarina Kerbitz, Pliberk; Mateja Kerbitz, Pliberk; Elisabeth Kantschitsch, Pliberk; Gisela Kantschitsch, Pliberk; Afrodita Latifi, Celovec; Teuta Latifi, Celovec; Esned Nezić, Tinje; Kaja Novak, Celovec; Lojze Paulin, Celovec; Maša Paulin, Celovec; Andrea Sereinig, Celovec; Roman Sereinig, Celovec; Janja Sitter, Šentjakob; Miriam Strmenik, Encelna vas; Severin Strmenik, Encelna vas; Claudia Šumej, Pliberk; Nadja Wakounig, Mlinče; Tamara Wieser, Mladinski dom; Marja Žnidar, Celovec.

Prejšnji teden so tudi v Višji šoli za gospodarske poklice v Šentjakobu opravljali maturo. Uspešno jo je izdelalo 19 dijakinj (nastopilo jih je 21), najbolj pa se je izkazala Tina Ferle, ki je bila odlična. Z dobrim uspehom so izdelale Ana Muzik, Renata Piber in Helena Citti, njihov razrednik pa je bil mag Valentin Müller. Pri Antoniču na Reki je bilo svečano kosilo.

termopol

PREDELAVA PLASTIČNIH MAS d.d.
Tel.: +386-64-695-001, Fax: +386-64-695-012
4225 SOVODENJ, Koprivnik 50, SLOVENIJA

išče

ZASTOPNIKA

za prodajo v Avstriji in sicer:

- pisarniške potrebščine
- poselne mape
- šolski program
- reklamni in promocijski izdelki, darila
- embalaža
- tehnični izdelki
- modni dodatki za obutveno industrijo

Od kandidata pričakujemo izkušnje na področju prodaje, kot tudi veselje do terenskega dela s strankami. Delo je pogodbeno, plačano v skladu z doseženimi uspehi.

Če ste pripravljeni sprejeti izziv, vas prosimo, da nam v roku 15 dni pošljete pisne ponudbe s kratko predstavitevijo in informacijo o dosedanjem delu na gornji naslov.

Franci Polcer 60-letnik

V nedeljo bo znani šentprimški kulturni delavec, igravec, oskrbnik Kulturnega doma in upokoje-ni pismonoša Franci Polcer praznoval – človek ne bi verjel! – svojo 60-letnico. Dragi Franc, uredništvo Slovenskega vestnika ti izreka iskrene čestitke in želimo ti, da bi se še naprej tako dobro »držal« kot doslej! Iz sebičnih vzgibov pa želimo, da bi te še mnogokrat lahko doživeli na odru. Na mnoga leta!

39 KRIŽANKA										Sonja Wakounig		
1	2	3	4		5	6	7	8	9	10		
11					12							
13								14				
15					16		17					
18					19					20		
			21					22				
23	24	25						26				
27							28					
	29											

VODORAVNO: 1. gojenje čebel 11. samec ovce 12. vrsta tankega bombažnega blaga 13. pripadnik največjega naroda na svetu 14. število z dvema ničloma 15. od morja obdano kopno 16. košara z ročaji 18. industrijska rastlina za izdelavo blaga 19. del učne snovi n. pr. v knjigi 21. hoja 22. mongolski poglavar 23. obravnavano področje (iz istih črk kot MODENA) 26. eden največjih nemških književnikov (Thomas) 27. italijansko »ljubezen« 28. kožna bolezen 29. glavno mesto Korzike

NAVPIČNO: 1. trda slaščica iz

maščobe, kakava in mleka 2. žena nekdanjega argentinskega diktatorja Perona (znana tudi po musicalu) 3. gradbeni material 4. prav tak 5. zaporedje črk 6. racman 7. okrajšava za »starejši« 8. slikar naivec iz Slovenj Gradca (Jože) 9. dviganje z ležišča ali sedeža 10. ime hrvaškega nogometnega trenerja Bariča 17. avtomobilska oznaka za Jajce 19. posoda za kuhanje 20. ime angleške prince-se 21. v grški mitologiji Zevsova žena 24. pogovorno »babica« 25. svojilni zaimek 26. nekdanji predsednik Kitajske 28. oznaka za ameriškega vojaka

MLADI ŠPORTNIKI

Srečanje z vrstniki iz Trsta

Tržaški mladinci so obiskali tudi Obirske jame in Peršmanovo domačijo

Dijaki Mladinskega doma iz Celovca in dijaškega doma Srečko Kosovel iz Trsta se tradicionalno srečujejo, da bi se družili, izmenjali izkušnje in se pomerili v košarki in odbojki.

Tokrat nam je šestnajst tržaških dijakov pod vodstvom ravnatelja Edvina Švaba in v spremstvu vzgojiteljev Erike in Gorazda vrnila septembrski obisk v Trstu.

V sredo, 19. junija, smo prijatelje sprejeli v Celovcu. Po ogledu mesta in kosilu v Mladinskem domu so se pričele priprave na tekmovanja.

Začeli smo s košarkarsko tekmo, že tretjo po vrsti. Dragocen prehodni pokal so gostje

pripeljali s seboj, saj so bili v zadnjem srečanju boljši od naših igralcev.

Košarkarsko srečanje je bilo razburljivo in igra obeh moštev zanimiva. Po zagrizeni borbi so zmagali gostje z rezultatom 62:51 in tako ponovno osvojili prehodni pokal.

Manj »zagrizeno«, pa vendar nič manj zagreto igro sta mešani moštvi tržaških in domačih fantov in deklet pokazali pri odbojki, kjer pa smo bili domačini boljši.

Športno srečanje smo zaključili s piknikom na domski terasi. Ob dobri hrani in pijači so se že stara in na novo stkana prijateljstva še poglobila. Zabavno in prijateljsko

srečanje se je nadaljevalo v klubskem prostoru, kjer smo zaplesali ob dobri glasbi. Dijakom ni bilo do počitka in prav težko so se ločili in odšli spat.

Gostje so na posebno željo »bivakirali« v telovadnici, kjer so do zgodnjih jutranjih ur igrali košarko in rugby.

V četrtek so se gostje iz Trsta z ravnateljem Mladinskega doma mag. Blajsom ogledali Obirske jame in Peršmanovo kmetijo, kjer so spoznali del Koroške in naše zgodovine.

Popoldan so se gostje poslovili in obljubili smo si, da se bomo ponovno srečali, takrat spet v Trstu.

P. S.

NOGOMET

Nemčija postala evropski prvak

Vratar Kouba ne mogel verjeti, da je šla žoga v mrežo

S finalno tekmo med Nemčijo in Češko se je zaključilo 10. evropsko prvenstvo v nogometu. Nogometaši nemške reprezentance so tretjič postali evropski prvak. V finalu, v slavnem Wembley stadionu angleške metropole, so pred 75.000 gledalci premagali Češko z 2:1 z »zlatim« strelom, ki ga je v peti minuti podaljška dal rezervist Bierhoff in tako z dvema goloma postal junak tekme, češki vratar Kouba pa je bil veliki poraženec za oba prejeta gola.

Čehi, gotovo največje preseñenje na tem prvenstvu, so začeli tekmo zelo ofenzivno, najbolj nevaren pa je bil s svo-

jimi napadi hitri Poborski. Obe moštvi sta imeli v prvem polčasu nekaj dobrih priložnosti za zadetek. S prisojeno enajstmetrovko je v 60. minuti igralec Berger povedel z 1:0 za Čeha. Nemci so nato stopnjevali ofenzivo in izenačili v 74. minuti. Po prostem strelu z desne je rezervist Bierhoff v vratarjevem prostoru žogo porinil v mrežo. Po izenačenju so Nemci prevzeli iniciativo, v 95. minuti je ponovno povedel Bierhoff in tako zagotovil favoritu tudi zmago na tem prvenstvu.

Veseli nemških navijačev je bilo razumljivo nepopisno, Čehi pa niso skrivali velikega razočaranja. m. š.

OBČNI ZBOR DSG SELE

Franc Kelih predsednik selskih športnikov

V petek, 22. junija 1996, je imelo športno društvo DSG Sele svoj izredni občni zbor. Izredni občni zbor je bil potreben zaradi tega, ker na zadnjem rednem občnem zboru nihče ni hotel prevzeti mesta predsednika športnega društva. Dosedanji predsednik društva mag. Ivan Olip je moral to mesta zaradi službene preobremenjenosti odati. Po skorajda pol leta je odbor športnega društva sestavil nov odbor z velikim številom mladih in zagnanih ljudi, ki so pripravljeni prevzeti odgovorne naloge v športnem društvu. Kot predsednik je bil izvoljen Franci Kelih, ki je v svojem nastopnem govoru naglasil, da mora dobiti DSG Sele spet tisto vlogo kot društvo, kjer se lahko zbirajo in sodelujejo vsi. Novi odbor bo tudi izvedel načrtno povpraševanje svojih članov o potrebah prav teh.

K izvolitvi novega odbora so čestitali predsednik NSKS in podžupan občine Sele Nanti Olip,

Franc Kelih v krogu selskih športnikov

tajnik KKZ Nužej Tolmajer in selski župan Engelbert Wassner.

Na koncu občnega zbora je bil kot častni član športnega društva še potrjen dosedanji predsednik mag. Ivan Olip.

Sestav novega odbora DSG Sele: predsednik: Franci Kelih; podpredsednik: Hanza Roblek in Aleksander Mak; tajnica: Zalka Zdovc-Oraže;

nam. tajnice: Zalka Kelih-Olip; blagajnik: Nanti Pristovnik; nam. blagajnika: Stanko Kelih; sekcijski vodje: Igor Roblek (smučanje), Mirko Oraže (namizni tenis), Erih Oraže (nogomet), dr. Maks Zdovc (nordijska sekcija), Ivan Kelih (kultura); pregledniki računov: Nanti Dovjak, Franci Roblek, Damijan Oraže.

STUTT GART

24-urni tek - Koroška prva!

Na tradicionalnem 24-urnem teku v Stuttgartu je sodelovala tudi štafeta ekipa (deseterica) koroške reprezentance. Nominirani so bili tudi naši maratonci Michael Mistelbauer, Oswald Wrienz in Peter Stern. Tek se je pričel v soboto, 29. junija, ob 10. uri in se končal po 24 urah. Takoj po startu je koroška ekipa prevzela vodstvo, ki ga do konca ni več oddala in tako kot prva dosegla cilj s prednostjo 20

kilometrov. Tekalci so progo obkrožili 195-krat, pretekli 406 kilometrov in tako izboljšali rekord iz leta 1994.

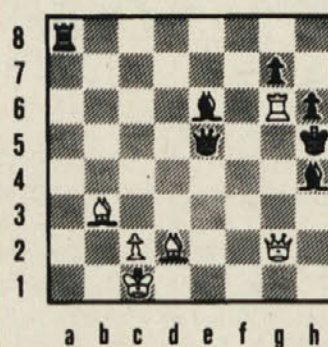
Z nastopom so bili naši tekači izredno zadovoljni saj je bila ta tekma hkrati tudi dober trening za naslednji tek 21. julija na Štajerskem. Nastopila bo četverica Enzesfellner, Mistelbauer, Stern in Wrienz.

P. S. Iščemo še sponzorje za opremo in bencin!

Peter Stern

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 35

Bakkaroni - Maccokki / Rim 1891

Več kot sto let stara partija ima čudovit zaključek. Bele mu kralju so črne figure zagroze z matom na polje a1, medtem ko je črni kralj na h liniji zavarovan z damo in lovskim parom. Toda beli, ki je na potezi, je z enkratno kombinacijo razorožil črnega in ga postavil pred mat. V kolikor ne uspete pri reševanju, počajkajte na rešitev oreha!